

15.11.2013

A7-0368/ 001-001

ÄNDRINGSFÖRSLAG 001-001

från utskottet för ekonomi och valutafrågor

Betänkande

Pervenche Berès

Dokument med basinformation om investeringsprodukter

A7-0368/2013

Förslag till förordning (COM(2012)0352 – C7-0179/2012 – 2012/0169(COD))

Ändringsförslag 1

EUROPAPARLAMENTETS ÄNDRINGSFÖRSLAG*

till kommissionens förslag

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om faktablad för investeringsprodukter

(Text av betydelse för EES)

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande¹,

* Ändringar: ny text eller text som ersätter tidigare text markeras med fetkursiv stil och strykningar med symbolen ¶.

¹ EUT C 70, 9.3.2013, s. 2.

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet¹, och

av följande skäl:

- (1) Icke-professionella investerare erbjuds allt fler typer av investeringsprodukter när de överväger att göra en investering. Dessa produkter *kan* erbjuda särskilda investeringslösningar för icke-professionella investerares behov, men de är ofta komplexa och svårbegripliga. Den information investerare i dag får om sådana investeringsprodukter är inte samordnad och hjälper ofta inte icke-professionella investerare att jämföra olika produkter eller att *förstå* deras särdrag, *och den bidrar inte heller till sådana investerares finansiella skolning*. Följaktligen har icke-professionella investerare ofta gjort investeringar med risker och kostnader som de inte insåg hela vidden av, och har då ibland åsamkats oförutsedda förluster.
- (2) En viktig åtgärd för att skydda investerare är att förbättra bestämmelser om transparens när det gäller investeringsprodukter som erbjuds icke-professionella investerare, *särskilt i finanskrisens efterdyningar*. Det är också en förutsättning för att återuppbygga icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaden. På unionsnivå har de första stegen redan tagits i denna riktning: Det är också en förutsättning för att återuppbygga icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaden. På unionsnivå har de första stegen redan tagits i denna riktning: genom utvecklandet av den ordning med basfakta för investerare som inrättades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (UCITS-fonder).
- (3) Olika regler som avviker från varandra beroende på vilken bransch som erbjuder investeringsprodukterna samt de nationella bestämmelserna på området skapar ojämlika konkurrensvillkor för de olika produkterna och distributionskanalerna samt fler hinder för en inre marknad för finansiella tjänster och produkter. Medlemsstaterna har redan vidtagit skiljaktiga och icke samordnade insatser för att åtgärda brister i investerarskyddet och denna utveckling skulle sannolikt fortsätta. Olika förhållningssätt

¹ EUT C 11, 15.1.2013, s. 59.

till information om investeringsprodukter hindrar utvecklingen av likvärdiga konkurrensvillkor mellan olika utvecklare av investeringsprodukter och dem som säljer dessa produkter, vilket snedvrider konkurrensen. Detta skulle också göra att investerarskyddet inte blir enhetligt i unionen. Sådana skillnader utgör ett hinder för upprättandet av den inre marknaden och dess smidiga funktion. Rättslig grund är därför artikel 114 i EUF-fördraget, som den konsekvent tolkats i Europeiska unionens domstols rättspraxis.

- (4) För att förhindra avvikelser är det nödvändigt att på unionsnivå införa enhetliga bestämmelser om transparens som gäller för alla aktörer på marknaden för investeringsprodukter **och att minska kostnader och osäkerhetsmoment för produkttillhandahållare och** produkt Distributörer. För att kunna harmonisera faktablads utformning och innehåll krävs det en förordning som säkerställer att det för dessa dokument införs en gemensam standard på ett sådant enhetligt sätt. En förordnings direkt tillämpliga regler bör säkerställa att alla aktörer på marknaden för investeringsprodukter omfattas av samma krav. Detta torde säkerställa enhetlig information, genom att förhindra olikartade nationella krav vid införlivandet av ett direktiv. En förordning är också lämplig för att se till att alla som säljer investeringsprodukter omfattas av enhetliga krav, när faktablad tillhandahålls till icke-professionella investerare.
- (5) Att förbättra informationen om investeringsprodukter är viktigt för att återvinna icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaderna, men det är lika viktigt att effektivt reglera försäljningsmetoderna för dessa produkter. Denna förordning kompletterar distributionsåtgärder (**inbegripet investeringsrådgivning, investerarskyddsåtgärder och andra försäljningstjänster**) i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG². Den kompletterar också åtgärder om distributionen av försäkringsprodukter i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG³.

¹ Europaparlamentets ståndpunkt av den

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling (EGT L 9, 15.1.2003, s. 3).

- (6) Denna förordning bör tillämpas på samtliga produkter **och underliggande investeringar** – oberoende av form och konstruktion – som finanssektorn utvecklar för att ge icke-professionella investerare investeringsmöjligheter, där den avkastning som erbjuds investeraren påverkas av hur en eller flera tillgångars värde eller referensvärden utvecklas. I detta bör ingå investeringsprodukter som investeringsfonder **och livförsäkringar och underliggande investeringar till sådana investeringsfonder och livförsäkringar** samt produkter till icke-professionella investerare, **inbegripet tillgångar som innehas direkt, såsom statsobligationer och aktier som erbjuds till allmänheten eller är upptagna till handel på en reglerad marknad som är belägen eller drivs inom en medlemsstat. Paketerade strukturerade produkter** för icke-professionella investerare inträder mellan investeraren och marknaderna genom en process, där tillgångar ”förpackas” eller läggs ihop för att skapa andra exponeringar, åstadkomma andra produktens egenskaper eller kostnadsstrukturer än vid ett direkt innehav. Sådana ”förpackningar” kan göra det möjligt för icke-professionella investerare att använda investeringsstrategier som annars skulle vara omöjliga eller opraktiska. De kan dock också kräva att ytterligare information tillhandahålls, särskilt för att möjliggöra jämförelser mellan olika sätt att förpacka investeringar, och **för att säkerställa att icke-professionella investerare kan förstå de viktigaste egenskaperna och riskerna hos investeringsprodukter för icke-professionella investerare.**
- (6a) **Denna förordning bör också tillämpas på aktier eller andelar i specialföretag och holdingbolag som en utvecklare av investeringsprodukter kan skapa i syfte att kringgå denna förordning.**
- (6b) **Paketerade investeringsprodukter bör innebära klara fördelar för icke-professionella investerare, såsom att sprida investeringsriskerna till många olika ekonomiska sektorer eller många underliggande tillgångar. Paketeringstekniker kan dock även användas för att skapa egenskaper hos investeringsprodukter som syftar till att vilseleda konsumenterna när de fattar sina investeringsbeslut. Vissa produkter med ”lockpriser” spelar på icke-professionella investerarens typiska beteendemönster, i detta fall deras benägenhet att välja en attraktiv avkastning på en gång. Användningen av produktnamn som tyder på större säkerhet än vad som egentligen är möjligt spelar på konsumenternas beteendemönster på ett jämförbart sätt och riktar här in sig på deras riskaversion. Sådana paketeringstekniker skapar således en fara**

att investeraren kommer att fokusera hårt på omedelbara finansiella fördelar utan att helt och hållet inse de därmed förknippade framtida riskerna. Denna förordning bör syfta till att undvika paketeringsegenskaper som utnyttjar skevheter i investerarnas beslutsfattande, i syfte att främja transparens och en bättre förståelse för de risker som är förknippade med investeringsprodukter för icke-professionella investerare.

- (7) Förordningens tillämpningsområde bör **■** inte omfatta försäkringsprodukter utan investeringsmöjligheter **■**. Eftersom tyngdpunkten i denna förordning ligger på att förbättra jämförbarheten och begripligheten hos information om investeringsprodukter som saluförs till icke-professionella investerare, bör denna förordning inte omfatta tjänstepensionssystem och enskilda pensionsprodukter, förutsatt att det enligt nationell lagstiftning krävs ett finansiellt bidrag från arbetsgivaren och att **arbetsgivaren eller arbetstagaren** inte kan välja vem som tillhandahåller pensionsprodukten. Investeringsfonder för institutionella investerare omfattas heller inte av denna förordning, eftersom de inte saluförs till icke-professionella investerare. Emellertid bör investeringsprodukter för att spara till en privat pension omfattas, eftersom de ofta konkurrerar med andra produkter som förordningen omfattar och som distribueras på samma sätt till icke-professionella investerare.
- (8) För att klargöra sambandet mellan skyldigheterna enligt denna förordning och de som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003¹ och direktiv 2009/138/EG², måste det anges att dessa direktiv **kompletterar** denna förordning. ***I synnerhet bör faktabladet innehålla sammanfattningen med den nyckelinformation som avses i artikel 5.2 i direktiv 2003/71/EG till följd av översynen av denna förordning.***
- (8a) ***Utvecklare av investeringsprodukter bör se till att den investeringsprodukt som de strukturerar är förenlig med profilen hos de icke-professionella investerare de vänder sig till. De bör därför inrätta en produktgodkännandeprocess för att i förväg säkerställa att deras investeringsprodukter inte exponerar icke-professionella***

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 345, 31.12.2003, s. 64).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

investerare mot underliggande tillgångar vars risk- och avkastningsprofil inte är lätt att begripa.

- (8b) *De behöriga myndigheterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna (ESA-myndigheterna) bör på begäran tillhandahållas all den information som krävs för att kontrollera innehållet i faktabladet, bedöma efterlevnaden av denna förordning och säkerställa skyddet av kunder och investerare på de finansiella marknaderna. Befogenheterna för Europeiska bankmyndigheten (EBA) och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) bör konsekvent anpassas till befogenheterna för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) enligt Europaparlamentets och rådets direktiv om marknader för finansiella instrument och upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG.*
- (9) Utvecklare av investeringsprodukter – som fondförvaltare, försäkringsbolag, emittenter av värdepapper, kreditinstitut eller värdepappersföretag – bör utarbeta faktabladet för investeringsprodukter de utvecklar, eftersom de känner till produkten bäst och ansvarar för den. ***Utvecklare av investeringsprodukter bör se till att faktabladet är tillgängligt för de personer som säljer investeringsprodukten.*** Faktabladet bör tas fram av utvecklaren av investeringsprodukten ***och bilagan (inbegripet avgifter) bör tas fram av personen som säljer investeringsprodukten*** innan produkterna kan säljas till icke-professionella investerare. Om emellertid en produkt inte säljs till icke-professionella investerare, behövs inget faktablad. Om vidare en utvecklare av investeringsprodukter inte kan ta fram ett faktablad, får detta delegeras till andra. ***Om upprättandet av faktabladet helt eller delvis delegeras till en tredje part bör produktutvecklaren även i fortsättningen ha det generella ansvaret för upprättandet av och innehållet i detta faktablad.*** För att säkerställa omfattande spridning och tillgång till faktablad, bör denna förordning möjliggöra att utvecklaren av investeringsprodukten offentliggör dem på en valfri webbplats.
- (10) För att tillgodose icke-professionella investerares behov måste det tillses att information om investeringsprodukter är korrekt, opartisk, klar och inte vilseleder dessa investerare. Denna förordning bör därför fastställa gemensamma standarder för upprättandet av faktablad, för att trygga att de är begripliga för icke-professionella investerare. Eftersom många icke-professionella investerare har svårt att förstå finansiell fackterminologi, bör särskild uppmärksamhet ägnas åt dokumentets ordval och uttryckssätt. Regler bör också

fastställas om det språk de bör avfattas på. **Beräkningarna av de kostnader som kan uppstå bör också förklaras på ett begripligt sätt.** Dessutom bör icke-professionella investerare kunna förstå själva faktabladet, utan att hänvisas till annan information. **Detta bör dock inte hindra att det i faktabladet finns korshänvisningar till andra dokument som innehåller mer information av intresse för vissa icke-professionella investerare.**

- (11) Icke-professionella investerare bör förses med den information som krävs för att de ska kunna fatta välgrundade investeringsbeslut och jämföra olika investeringsprodukter, men det finns en risk att de inte kommer att använda informationen om den inte är kort och koncis. Därför bör faktabladet **innehålla bara basfakta**, bland annat om produktens natur och huvuddrag, inklusive huruvida investeraren kan förlora kapital, kostnader, **riskavkastningsprofil, i form av en sammanfattande indikator, för produkten och dess underliggande investeringar** samt relevant information om tidigare resultat samt viss annan särskild information som kan behövas för att förstå enskilda produkttypers egenskaper, inklusive de som avser pensionssparande. **Kommissionen bör överväga möjligheten för det europeiska offentliga kreditvärderingsinstitut som nämns i parlamentets ståndpunkt som antogs vid första behandlingen den 16 januari 2013 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr .../2013 om ändring av förordning (EG) nr 1060/2009 om kreditvärderingsinstitut¹, att tillhandahålla basfakta om riskprofilen för statsobligationer som europeiska medlemsstater utfärdar.**
- (11a) **Investerare bör få en klar uppfattning om de kostnader och avgifter som kommer att belastas investeringen, inte bara vid transaktionstidpunkten utan under hela investeringsperioden. Avgifterna bör redovisas dels såsom "ränta på ränta"-beräkning så att deras totala kumulativa effekt framgår dels i reda pengar. Avgifter för rådgivning bör beräknas på ett enklare sätt så att investeraren lättare kan förstå vad det faktiskt kommer att kosta.**
- (11b) **EBA, Eiopa och Esma bör utveckla ett internetbaserat fondanalysverktyg så att investerarna kan beräkna slutvärdet av sina investeringar efter det att avgifter och kostnader beaktats.**

¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0012.

- (12) Faktabladet bör utformas så att icke-professionella investerare kan jämföra olika investeringsprodukter, eftersom konsumenters beteende och förmåga gör att informationens format, presentation och innehåll måste **utformas och formuleras** noggrant för att maximera **engagemanget för faktabladet och på så sätt bidra till den finansiella skolningen och** förståelsen och användningen av informationen. I alla dokument bör dessa element och deras rubriker ha samma ordningsföljd. Dessutom bör för olika produkter faktabladets uppgifter och dessas presentation harmoniseras ytterligare genom delegerade akter, som beaktar tillgänglig och pågående forskning om konsumentbeteenden, inklusive tester av hur ändamålsenliga olika sätt att presentera information är för konsumenterna. Dessutom bör icke-professionella investerare vid vissa investeringsprodukter ha möjlighet att välja mellan flera underliggande investeringar och **investeringsprodukterna kan ha kostnader och avgifter som beror på kundernas personliga karakteristika, såsom deras ålder eller det belopp de väljer att investera.** Dessa produkter bör beaktas när formatet tas fram.
- (12a) **En komplexitetsmärkning för sådana komplexa produkter som förefaller vara olämpliga för icke-professionella investerare bör finnas överst på faktabladet. Denna ytterligare transparensnivå kommer att hjälpa konsumenterna att fatta välgrundade beslut om den risknivå de tar och bidra till att vilseledande försäljning undviks.**
- (13) Allt fler icke-professionella investerare strävar inte bara efter ekonomisk vinning vid sina investeringsbeslut. Ofta har de också andra, sociala eller miljömässiga syften. Dessutom kan information om andra aspekter på investeringar än finansiella vara viktiga för dem som vill göra hållbara, långsiktiga investeringar. Emellertid kan det vara svårt att jämföra eller hitta uppgifter som utvecklaren av investeringsprodukter söker om sociala resultat, miljö- eller styrningsresultat. Därför är det önskvärt att ytterligare harmonisera de närmare uppgifterna om huruvida sociala frågor, miljö- eller styrningsfrågor har beaktats och i så fall hur.
- (14) Faktablad bör vara klart urskiljbart och **separerat** från allt marknadsföringsmaterial. Dess betydelse får inte försvagas av sådana dokument. **Den icke-professionella investeraren bör bekräfta mottagandet av faktabladet.**
- (15) För att trygga att faktablad innehåller tillförlitlig information, bör denna förordning kräva att utvecklare av investeringsprodukter **och personer som säljer**

investeringsprodukter håller faktablad uppdaterade. **Den enhet som erbjuder eller säljer produkten med faktabladet bör också hålla informationen till icke-professionella investerare uppdaterad.** Därför är det nödvändigt att det i en delegerad akt som antas av kommissionen anges närmare bestämmelser om villkor och frekvens för översyn av informationen i faktabladet **och dess bilaga. Faktabladet och alla dess uppdateringar bör lämnas till den behöriga myndigheten.**

- (16) Faktablad ligger till grund för icke-professionella investerares investeringsbeslut. Av detta skäl har utvecklare av investeringsprodukter **och personer som säljer investeringsprodukter** ett stort ansvar mot icke-professionella investerare genom att se till att de iakttar denna förordning. Viktigt är därför att se till att icke-professionella investerare som förlitat sig på ett faktablad vid sitt investeringsbeslut har effektiv rätt till rättslig prövning. Det bör också säkerställas att alla icke-professionella investerare i unionen har samma rätt att söka ersättning för skador de kan åsamkas, till följd av att utvecklare av investeringsprodukter inte iakttagit kraven i denna förordning. Således bör ansvarsförhållandena för utvecklare av investeringsprodukter harmoniseras. **Dessutom bör ett harmoniserat tillvägagångssätt för påföljder införas för att säkerställa enhetlighet.** Det bör i förordningen föreskrivas att en icke-professionell investerare ska kunna ställa produktutvecklaren till svars för en överträdelse av förordningen, om en förlust orsakats av användningen av ett faktablad som var **vilseledande, felaktigt eller oförenligt med prospektet, eller om inget prospekt framtagits, reglerna och villkoren för produkten.**
- (17) Eftersom icke-professionella investerare saknar insikt i de interna förfarandena hos utvecklare av investeringsprodukter, **bör bevisbördan inte ligga på den icke-professionella investeraren. Den icke-professionella investeraren bör ange skälen till att han eller hon anser att faktabladet inte uppfyller kraven** i denna förordning. **Det bör därefter åligga produktutvecklaren att svara på detta klagomål.**
- (18) Det civilrättsliga ansvaret för en utvecklare av investeringsprodukter **som inte omfattas av denna förordning** bör regleras av tillämplig nationell lagstiftning som är avhängig av bestämmelser i internationell privaträtt. Vilken domstol som är behörig att avgöra en icke-professionell investerares rättsanspråk som gäller civilrättsligt ansvar bör avgöras av relevanta internationella privaträttsliga bestämmelser.

- (19) För att icke-professionella investerare ska kunna fatta ett välgrundat investeringsbeslut, bör personer som säljer investeringsprodukter åläggas att tillhandahålla faktabladet i god tid innan transaktioner avtalas. ***Investerarna bör tillhandahålla en underskrift, personligen eller i elektroniskt format, för att visa att de har mottagit faktabladet.*** Detta krav bör tillämpas oavsett var eller hur transaktionen sker. Med ***rådgivare eller*** säljare menas distributörer men även utvecklarna av investeringsprodukterna, om dessa väljer att ***ge råd om eller sälja*** produkten direkt till icke-professionella investerare. ***Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG¹. Då det är möjligt bör investerarna ges en ångerfrist under vilken de kan besluta att annullera transaktionen.***
- (20) Enhetliga regler bör fastställas som ger säljaren av investeringsprodukten viss valmöjlighet beträffande genom vilket medium icke-professionella investerare ska tillhandahållas faktabladet, så att även elektronisk kommunikation tillåts om detta passar transaktionens omständigheter. Emellertid bör icke-professionella investerare ha rätt att få det i pappersform. Faktablad bör alltid vara gratis, för att tillgodose konsumenternas intresse av att få tillgång till information.
- (21) För att trygga icke-professionella investerares förtroende för investeringsprodukter ***och för de finansiella marknaderna i stort***, bör det fastställas krav på lämpliga interna förfaranden som säkerställer att icke-professionella investerare efter klagomål får meningsfulla svar från utvecklaren av investeringsprodukten.
- (21a) ***Även om det är avgörande att förbättra informationen om investeringsprodukter för att återskapa icke-professionella investerares förtroende för de finansiella marknaderna är produktutformningsregler lika viktiga för att säkerställa ett effektivt skydd av icke-professionella investerare. Bristfällig rådgivning från finansiella rådgivare, skevheter i beslutsfattandet och beläggen för att finansiellt beteende huvudsakligen beror på psykologiska faktorer skapar problem som behöver lösas genom minskad komplexitet när det gäller paketering av investeringsprodukter.***

¹ ***Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16).***

- (22) Alternativa tvistlösningsförfaranden möjliggör snabbare och mindre kostsamma regleringar av tvister än i domstol och minskar belastningen på domstolsväsendet. Av detta skäl bör utvecklare och säljare av investeringsprodukter åläggas att delta i sådana förfaranden som icke-professionella investerare inleder om rättigheterna och skyldigheterna enligt denna förordning, fast omfattas av skydd i enlighet med principen om effektivt rättsligt skydd. Alternativa tvistlösningsförfaranden bör i synnerhet inte inkräkta på de berörda parternas rätt att väcka talan i domstol. ***Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU bör tillämpas på tvister enligt denna förordning¹.***
- (23) Då faktablad om investeringsprodukter bör tas fram av enheter inom finansmarknadernas bank-, försäkrings-, värdepappers- och fondsektorer, är det mycket viktigt att säkerställa ett smidigt samarbete mellan de olika myndigheter som har tillsyn över utvecklare av investeringsprodukter, så att de har ett gemensamt förhållningssätt till tillämpningen av denna förordning.
- (23a) *De ökade befogenheter och behörigheter som unionens och nationella tillsynsmyndigheter tilldelas bör underlättas genom tillräckliga personalresurser och lämpliga finansiella medel.***
- (24) Det är viktigt att medlemsstaterna ser till att överträdelse av förordningen blir föremål för lämpliga administrativa sanktioner och åtgärder, i linje med kommissionens meddelande från december 2010 om att förstärka sanktionssystemen i den finansiella tjänstesektorn och för att säkerställa att kraven i denna förordning efterlevs. ■ Sanktioner och åtgärder bör ■ offentliggöras för att se till att sanktioner har en avskräckande effekt och stärker skyddet av investerare genom att varna dem för investeringsprodukter som saluförs i strid med denna förordning.
- (25) För att uppfylla denna förordnings mål bör befogenheten att anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen, när det gäller specificeringen av presentationen av och formatet för faktablad. Detsamma gäller dessas innehåll, närmare krav på när de ska tillhandahållas samt deras ändring och översyn. Särskilt viktigt är att kommissionen under sitt förberedelsearbete genomför lämpliga

¹ ***Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).***

samråd och **konsumenttester**. Kommissionen bör, då den förbereder och utarbetar delegerade akter, se till att relevanta handlingar översänds samtidigt, i god tid och på rätt sätt till Europaparlamentet och rådet.

- (26) Kommissionen bör anta förslag till tekniska tillsynsstandarder som Esma, EBA och Eiopa utarbetat i enlighet med artikel 8 om metoden för presentation av risker och avkastning och för kostnadsberäkning **samt miljökriterier, sociala kriterier och styrningskriterier**. Den bör göra detta genom delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artiklarna 10–14 i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010, 1094/2010 respektive 1095/2010¹.
- (27) När medlemsstaterna behandlar personuppgifter i enlighet med denna förordning och under de behöriga myndigheternas tillsyn, gäller Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. När ESA-myndigheterna behandlar personuppgifter i enlighet med denna förordning och under den Europeiska datatillsynsmannen tillsyn, gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter. Behandling av personuppgifter inom denna förordnings ramar, som de behöriga myndigheternas utbyte eller överföring av personuppgifter, bör följa direktiv 95/46/EG. ESA-myndigheternas utbyte eller överföring av information bör följa förordning (EG) nr 45/2001.
- (28) Eftersom UCITS-fonder utgör investeringsprodukter i den mening som avses i denna förordning, innebär de nyligen föreskrivna kraven på basfakta för investerare enligt direktiv 2009/65/EG att det skulle vara proportionerligt att medge UCITS-fonder en övergångsperiod på fem år från denna förordnings ikraftträdande då de inte skulle omfattas av denna. Efter denna period skulle de omfattas av denna förordning, om inte

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten) (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) (EUT L 331, 15.12.2010, s. 48) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

denna övergångsperiod förlängs. ***Samma undantag bör också gälla fonder som inte är UCITS-fonder om de redan är ålagda att i enlighet med nationell lagstiftning upprätta basfaktadokument med det format och innehåll som definieras i artiklarna 78–81 i direktiv 2009/65/EG.***

- (29) En översyn av förordningen bör göras fyra år efter det att den har trätt i kraft, för att ta hänsyn till utvecklingen på marknaden, som tillkomsten av nya typer av investeringsprodukter samt utvecklingen på andra områden inom EU-lagstiftningen och medlemsstaternas erfarenheter. Vid översynen bör det utvärderas om införda åtgärder har förbättrat de genomsnittliga icke-professionella investerarnas **skydd** och förståelse av investeringsprodukter, **deras finansiella skolning** och produkternas jämförbarhet ökat. Det bör också övervägas om den övergångsperiod som gäller för UCITS-fonder bör förlängas, eller om andra alternativ för behandlingen av fondföretag kan övervägas. På grundval av översynen bör kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, i förekommande fall åtföljd av lagförslag.
- (30) För att ge utvecklare och säljare av investeringsprodukter tillräckligt med tid att förbereda den praktiska tillämpningen av kraven i denna förordning, bör dessa krav inte bli tillämpliga förrän två år efter det att förordningen har trätt i kraft. ***Denna förordning bör inte gälla transaktioner som ägt rum i det förflutna.***
- (31) I denna förordning respekteras de grundläggande rättigheter och iakttas de principer som särskilt erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (32) Målet för denna förordning är att förstärka skyddet av icke-professionella investerare och förbättra deras förtroende för investeringsprodukter, och hantera identifierade svagheter, även när de produkterna säljs över gränserna. Detta kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna om de agerar oberoende av varandra, ■ och därför, för att dess effekter bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med den subsidiaritetsprincip som föreskrivs i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

I denna förordning föreskrivs enhetliga regler om formatet för och innehållet i det faktablad som **uteslutande** ska tas fram av utvecklare av investeringsprodukter **och dess bilaga som i förekommande fall ska tas fram av personer som säljer investeringsprodukter, om den information som säljare av investeringsprodukter ska tillhandahålla icke-professionella investerare enligt [MiFID] och Europaparlamentets och rådets direktiv om försäkringsförmedling [IMD]** samt enhetliga regler om tillhandahållande av dessa dokument till icke-professionella investerare. **Förordningens syfte är att se till att icke-professionella investerare kan förstå och jämföra de viktigaste egenskaperna och riskerna hos investeringsprodukter. Förordningen fördelar också ansvaret för faktabladet till utvecklaren av investeringsprodukter och ansvaret för bilagan till personer som säljer investeringsprodukter.**

Artikel 2

Denna förordning ska tillämpas på utveckling och försäljning av investeringsprodukter.

Den ska dock inte tillämpas på följande produkter:

- a) Försäkringsprodukter som inte erbjuder ett återköpsvärde ■ .
- b) Inlåning **i annan form än strukturerade insättningar enligt definitionen i artikel 4 i [MiFID]**.
- c) Värdepapper som avses i artikel 1.2 b–g och i–j i direktiv 2003/71/EG.
- d) Andra värdepapper som inte innefattar ett derivat, **med undantag för företagsobligationer och instrument som emitteras av specialföretag**.
- e) **Officiellt erkända tjänstepensionssystem och enskilda pensionsprodukter för vilka ett finansiellt bidrag från arbetsgivaren krävs enligt nationell lagstiftning och där arbetsgivaren eller arbetstagaren inte kan välja vem som tillhandahåller pensionsprodukten.**

- f) **Officiellt erkända sociala trygghetssystem som regleras i nationell lag eller unionslagen.**

Artikel 3

1. Om de utvecklare av investeringsprodukter som omfattas av denna förordning även omfattas av direktiv 2003/71/EG ska både förordningen och det direktivet **med undantag för artikel 4.2 h v** vara tillämpliga.
2. Om de utvecklare av investeringsprodukter som omfattas av denna förordning även omfattas av direktiv 2009/138/EG, ska både förordningen och det direktivet vara tillämpliga.

Artikel 4

I denna förordning gäller följande definitioner:

- a) investeringsprodukt: **en produkt genom vilken en person kan göra en finansiell investering, oberoende av rättslig form och av huruvida det belopp som ska återbetalas är fast eller rörligt, inbegripet då investeringsprodukten anskaffas genom direktinnehav av finansiella instrument, specialföretag eller holdingbolag.**
- b) utvecklare av investeringsprodukter:
 - i) Alla fysiska eller juridiska personer som **ursprungligen** utvecklar en investeringsprodukt.
 - ii) Alla fysiska eller juridiska personer som i en befintlig investeringsprodukt ändrar dess risk- och avkastningsprofil eller kostnaderna vid en investering i investeringsprodukten.
 - ia) **Emittenten av överlåtbara värdepapper som erbjuds allmänheten eller är upptagna till handel på en reglerad marknad enligt bestämmelserna i direktiv 2003/73/EG och som innehas direkt av investerarna.**
- ba) **person som säljer investeringsprodukter: en person som ger råd om, marknadsför, distribuerar eller säljer investeringsprodukter till icke-**

professionella investerare, en distributör eller en person som fungerar som förmedlare för en icke-professionell investerares investering.

- c) icke-professionella investerare:
 - i) icke-professionella kunder enligt [hänvisning till MiFID/MiFIR]
 - ii) Kunder som inte är professionella kunder enligt definitionen i [bilaga I i IMD] [...].
- d) pensionsprodukter: produkter som enligt nationell lagstiftning som främsta syfte har att ge de *icke-professionella* investerarna en inkomst vid pensionering och berättigar *de icke-professionella* investerarna till vissa förmåner.
- e) varaktigt medium: varaktigt medium enligt definitionen i artikel 2 m i direktiv 2009/65/EG.
- f) behöriga myndigheter: de nationella myndigheter i medlemsstaterna som har laglig befogenhet att övervaka utvecklare av investeringsprodukter eller personer som säljer en investeringsprodukt till icke-professionella investerare.

KAPITEL II

FAKTABLAD

AVSNITT 1

UPPRÄTTANDE AV FAKTABLAD

Artikel 5

En utvecklare av investeringsprodukter ska upprätta ett faktablad i enlighet med de krav som föreskrivs i denna förordning *och* för varje investering som utvecklas och ska publicera faktabladet, *i förekommande fall tillsammans med prospektet, på sin webbplats samt på en central webbplats som den berörda ESA-myndigheten och den berörda nationella tillsynsmyndigheten ska inrätta*, innan produkten får *distribueras på marknaden* och säljas till icke-professionella investerare

Faktabladet ska vid behov förses med en bilaga. Personen som säljer investeringsprodukten

ska komplettera faktabladet genom att upprätta en bilaga till detta. Faktabladet och dess bilaga ska också finnas tillgängligt i pappersform.

Utvecklaren av investeringsprodukter ska vara ansvarig för innehållet i faktabladet och personen som säljer investeringsprodukter ska vara ansvarig för bilagan och för att överlämna faktabladet till den icke-professionella investeraren.

Artikel 5a

Produktgodkännandeprocess

- 1. En utvecklare av investeringsprodukter ska se till att lämpliga förfaranden och riktlinjer säkerställer att man under utvecklingen av investeringsprodukten tar välvägd hänsyn till intressena hos icke-professionella investerare, kunder och förmånstagare till sådana investeringsprodukter och att den finansiella produkten bevisligen är resultatet av en sådan välvägd hänsyn till dessa intressen.*
- 2. Innan ett faktablad upprättas i enlighet med artikel 5 ska produktutvecklaren bedöma huruvida investeringsprodukten är förenlig med den icke-professionella investerarens intressen genom att inleda en dokumenterad produktgodkännandeprocess.*
- 3. Produktgodkännandeprocessen ska säkerställa att varje investeringsprodukt uppfyller behoven hos en identifierad konsumentgrupp och att produktutvecklaren har gjort en bedömning av alla sannolika risker som är relevanta för behoven hos den identifierade konsumentgruppen. En sådan bedömning ska inbegripa ett stresstest av investeringsprodukten.*
- 4. Produktgodkännandeprocessen ska säkerställa att investeringsprodukter som redan finns tillgängliga på marknaden ses över regelbundet så att produkterna även fortsättningsvis är förenlig med den identifierade konsumentgruppens intressen.*
- 5. Produktgodkännandeprocessen ska ses över årligen. Utvecklaren av investeringsprodukter ska vid alla tidpunkter kunna tillhandahålla den behöriga myndigheten i fråga en aktualiserad och detaljerad beskrivning av arten på och närmare uppgifter om produktgodkännandeprocessen.*

AVSNITT II

FAKTABLADETS FORM OCH INNEHÅLL

Artikel 6

1. Faktabladet ska vara korrekt, opartiskt, klart och ej vilseledande. ***Det ska inte innehålla någon produktreklam, något marknadsföringsmaterial, några personliga ställningstaganden eller rekommendationer att investera.***
2. Det ska vara ett fristående dokument, klart åtskilt ***men inte sämre än*** marknadsföringsmaterial. ***Det får innehålla korshänvisningar till andra dokument såsom ett prospekt om det hänvisas till information som kompletterar den information som enligt denna förordning måste ingå i faktabladet. Det får inte innehålla korshänvisningar till marknadsföringsmaterial.***
 - 2a. ***När en investeringsprodukt ger de icke-professionella investerarna valmöjligheter när det gäller investeringsvillkor, val av förmåner eller betalningsbelopp eller erbjuder en rad underliggande investeringar som de kan välja mellan, eller där delar av faktabladsinformationen kan variera och bero på olika faktorer som är specifika för en enskild icke-professionell investerare, får den information som krävs i artikel 8.2 framställas i allmänna termer eller som typexempel. När denna situation uppstår ska faktabladet klart och tydligt ange i vilka dokument mer specifik information finns att tillgå.***
 - 2b. ***Faktabladet ska klart och tydligt specificera var och hur man kan erhålla ytterligare information om den föreslagna investeringen, bland annat var och hur ett prospekt kan erhållas. Ett prospekt ska tillhandahållas på begäran och utan kostnad vid alla tidpunkter och på det språk på vilket sådan information lämnas till icke-professionella investerare.***
3. Faktabladet ska upprättas som ett kort dokument ***som är skrivet på ett koncist sätt och inte är längre än två dubbelsidiga A4-sidor och som har en bilaga som främjar jämförbarhet och som är***
 - a) presenterat och utformat så att det är lättläst, med tillräckligt stora tecken,

- aa) *inriktat på de basfakta som investerare behöver,*
- b) klart formulerat och skrivet på ett *lättbegripligt* språk som underlättar *förståelsen av informationen, särskilt för den icke-professionella investeraren till vilken produkten vänder sig till*, på ett språk som är klart, koncist och begripligt.

4. Om färger används, får de inte minska informationens begriplighet om faktabladet skulle tryckas eller kopieras i svartvitt.
5. Om utvecklaren av investeringsprodukter använder sitt eller sin koncerns firmamärke eller logotyp i faktabladet, får detta inte avleda den icke-professionella investeraren från handlingens uppgifter eller fördunkla texten.

Artikel 7

Faktabladet ska vara avfattat på *de* officiella *språken*, eller *på* ett av de officiella språk som används *i den del av* medlemsstaten där produkten *distribueras*, eller på ett *annat* språk som godtas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten, eller ska översättas till något av dessa språk om det har avfattats på ett annat språk.

Artikel 7a

När det gäller faktabladet för ett försäkringsavtal har försäkringsföretaget endast förpliktelser enligt denna förordning gentemot försäkringstagaren och inte gentemot förmånstagaren eller den försäkrade.

Artikel 8

1. Titeln "Faktablad" ska återges tydligt överst på första sidan i faktabladet. *Faktabladet, förutom dess bilaga, ska framställas av en enda part. Den produktutvecklare som ansvarar för upprättandet av faktabladet ska namnges i faktabladet och det ska tydligt anges att produktutvecklaren är ansvarig för dess innehåll. Bilagan ska på liknande sätt upprättas av säljaren och ska innehålla namnet på denna person eller enhet och klart och tydligt förklara att det är denna person eller enhet som ansvarar för innehållet i bilagan.*

Informationen i faktabladet ska presenteras i den följd som anges nedan.

En förklaring ska följa direkt under titeln. Denna ska ha följande lydelse:

”Du funderar på att köpa en investeringsprodukt.

Detta faktablad innehåller basfakta som ska hjälpa dig att förstå de egenskaper, risker, kostnader och möjliga vinster och förluster som är förknippade med produkten. I bilagan till faktabladet anges de avgifter som betalas till säljaren av produkten.

Lagen kräver **att detta dokument** tillhandahålls. **Det är inte något marknadsföringsmaterial och det följer ett standardformat så att jämförelser kan göras.**

2. Faktabladet ska innehålla följande uppgifter:
 - a) **■** Namnet på investeringsprodukten och vem som är utvecklaren av investeringsprodukten **samt vem som bär det juridiska ansvaret för dokumentet (namn och adress).**
 - b) I ett avsnitt med rubriken ”Vad gäller investeringen?”: investeringsproduktens natur och huvuddrag, inklusive
 - i) typen av investeringsprodukt,
 - ii) dess syften och hur de ska uppnås,
 - iii) **information om vilken konsumentgrupp produkten är avsedd för, inbegripet en beskrivning i enkla ordalag om de typer av investerare som produkten är avsedd för i fråga om riskbenägenhet, investeringshorisont och kunskaper i finansiella frågor, baserat på den produktgodkännandeprocess som utvecklaren genomgått vid struktureringen av investeringsprodukten,**
 - iii) en **uppgift** om huruvida investeringsprodukten **syftar till** specifika miljöresultat, sociala resultat eller styrningsresultat, **inbegripet, men inte begränsat till, en minskning av koldioxidavtrycket, hur detta mäts och huruvida produkten är en investering med koppling till produktion av**

varor och tjänster, i motsats till rena transaktioner på finansmarknaderna eller ett syntetiskt index,

(iii) fördelningen av den underliggande tillgångsportföljen per ekonomisk sektor som finansieras direkt eller indirekt,

- c) I ett avsnitt med rubriken *”Vilka beslut måste jag fatta?”: information om de olika beslut som en icke-professionell investerare måste fatta, till exempel fondval, tidsperiod och premiestorlek, inbegripet vilka andra förmåner eller faktorer som utlöser förmåner som finns.*

- d) I ett avsnitt med rubriken *”Vilka är riskerna och vad kan jag få i gengäld?”* med beaktande av den marknadsutveckling som investeringsprodukten är inriktad på:
- i) Risk- och avkastningsprofilen för investeringsprodukten, inbegripet en sammanfattande indikator med en klar och lättbegriplig illustration av investeringsproduktens risk- och avkastningsprofil.*
 - ii) Indikativa scenarier för framtida nettoresultat, tillsammans med en beskrivande förklaring av produktens huvudsakliga risker, så att profilen sätts in i ett sammanhang. Beskrivningen av riskerna bör vara tydlig och lätt att förstå.*
 - iii) För pensionsprodukter, i ett avsnitt med rubriken ”Vad kan jag få när jag pensioneras?”: beräkningar av möjliga framtida utfall, klart uppdelat på olika scenarier för utvecklingen, inbegripet ett ”värsta fall”-scenario.*

Den berörda ESA-myndigheten ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som fastställer exakta definitioner av en begränsad uppsättning riskkategorier och mallarna för illustrationen av den sammanfattande indikatorn.

Myndigheten ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den ...

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i andra stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010.

- e) *I ett avsnitt med rubriken "Vad kan hända med min investering? Finns det några skyddsmekanismer och vad kostar de?": ett klart besked om huruvida en förlust av kapitalet är möjlig.*
- i) *Garantier och/eller kapitalskydd som erbjuds, samt eventuella begränsningar av dessa, det sammanlagda beloppet tillsammans med uppgift om vem det är som påtar sig ett sådant ansvar.*
 - ii) *Om investeringsprodukten omfattas av en kompensations- eller garantiordning och i så fall vilken ordning, namnet på garantigivaren och vilka risker som täcks av ordningen och vilka risker som inte gör det.*
 - iii) *I ett underavsnitt med rubriken "Skyddas jag av en försäkring?": ett klart besked om huruvida investeringsprodukten innehåller en försäkring och i så fall information om vad denna försäkring täcker.*
 - iv) *Andra skyddsåtgärder såsom förvaringsinstitut, inbegripet vilka de berörda parterna är och vilken funktion de har, om detta är relevant.*
- ea) *I ett underavsnitt med rubriken "Vad händer om utvecklaren av investeringsprodukten eller säljaren inte kan fullgöra sina skyldigheter?": en kortfattad beskrivning av den maximala förlusten för den icke-professionella investeraren och en uppgift om huruvida förlusten kan återvinnas genom en kompensations- eller garantiordning för icke-professionella investerare.*
- eb) *I ett avsnitt med rubriken "Vad händer om/när jag dör?": information om vad som händer med de pengar som finns i produkten/fonden och om eventuella extraersättningar vid dödsfall.*

- f) I ett avsnitt med rubriken ”Vilka är kostnaderna?”: investeringsproduktens **totala** kostnader, som ska omfatta investerarens **alla** direkta och indirekta kostnader, inbegripet sammanfattande indikatorer på dessa kostnader, **bland annat**
- i) *den icke-professionelle investerarens inträdes- och utträdesavgifter samt villkor och flexibilitet när det gäller premiebetalningar, med en klar åtskillnad vad som utvecklaren av investeringsprodukten ansvarar för och vad respektive person som säljer investeringsprodukten ansvarar för, inbegripet sammanfattande indikatorer av de kostnaderna,*
 - ii) *alla årliga avgifter och andra betalningar som dras från produkten över en viss period, inbegripet rörliga avgifter (såsom transaktionskostnader och börsskatter), som inte kan inkluderas i kostnadsberäkningen.*

Kostnaderna och avdragen ska anges på ett sätt som visar deras totala kumulativa effekt på investeringen över representativa investeringsperioder. För jämförelse bör de totala kostnaderna uttryckas i pengar och i procent, så att effekterna av de totala kostnaderna på investeringen framgår.

Om investeringsprodukten har ett tak för möjlig avkastning som minskar nettoavkastningen för den icke-professionella investeraren på grund av att utvecklaren får all vinst över taket, ska detta tydligt anges.

Information ska lämnas om hur man får tillgång till den berörda ESA-myndighetens oberoende internetbaserade fondkalkylator.

I

- h) I ett avsnitt med rubriken ”Kan jag ta ut pengar?”:
- i) *Möjligheten till en ångerfrist för investeringsprodukten.*
 - ii) *Uppgift om den kortaste innehavstid som rekommenderas eller är obligatorisk.*
 - iii) *Möjligheterna och villkoren för en neddragning av investeringen före löptidens slut, med beaktande av investeringsproduktens risk- och avkastningsprofil samt den marknadsutveckling den är inriktad på.*

- iv) *Information om de möjliga konsekvenserna av att omsätta produkten i pengar före utgången av löptiden eller den rekommenderade innehavstiden.*
- v) *En uppgift om den underliggande tillgångsportföljens genomsnittliga investeringshorisont, baserad på den genomsnittliga omsättningen av de värdepapper som innehas för handel och den genomsnittliga löptiden för räntebärande värdepapper som innehas till förfallodagen.*
- ha) *I ett avsnitt med rubriken "Hur får jag information om hur det går för min produkt?": en utfästelse om att utvecklaren på ett transparent sätt kommer att informera kunden genom ett årligt dokument om investeringsproduktens resultat. I detta dokument ska investeringsproduktens konstaterade avkastning under föregående år redovisas. Vidare ska denna avkastning jämföras med en annan investeringsprodukt med jämförbar riskprofil. Om konsumenten äger flera investeringsprodukter från en viss produktutvecklare vilka omfattas av denna förordning, ska ovannämnda offentliggörande och jämförelse tillämpas på hela portföljen. Alla kostnader som påverkar investeringsproduktens avkastning ska också offentliggöras.*
- hb) *I ett avsnitt med rubriken "Hur kan jag klaga?": information om hur och till vem en kund kan framföra klagomål på produkten och administrationen av den.*
- hc) *I ett avsnitt med rubriken "Vilka andra rättsliga dokument hör till denna produkt?": en kort beskrivning av dokumentationen (i förekommande fall ett prospekt) som inte får omfatta marknadsföringsmaterial.*
- hd) *I ett avsnitt i slutet av dokumentet med en ny rubrik "Information om produkten" där man i förekommande fall anger produktens*
 - i) *ISIN-kod (international securities identification number).*
 - ii) *ISA-kod (international standards on auditing).*
 - iii) *räntesats.*

iv) börs som är förknippad med produkten.

v) valuta.

vi) emissionsdag.

(he) Namnet på och kontaktuppgifterna till den behöriga myndighet som utövar tillsyn över produkten.

(hf) I ett avsnitt med rubriken ”Försäkringsförmåner”: uppgift om huruvida investeringsprodukten erbjuder försäkringsförmåner, och om så är fallet, närmare uppgifter om dessa i enlighet med direktiv 2009/138/EG, med undantag för artikel 8.2. Om avtalet ger möjlighet att välja mellan flera fondförsäkringsandelar (unit linked) ska det också innehålla en sammanfattande tabell där dessa fondförsäkringsandelar klassificeras i tre kategorier i förhållande till deras risknivå.

Med beaktande av direktiv 2009/138/EG och i överensstämmelse med artikel 8 i denna förordning ska Eiopa ha befogenhet att fastställa

i) försäkringsavtalets huvudegenskaper,

ii) den specifika försäkringshandlingens exakta form,

iii) innehållet i den specifika försäkringshandlingen, däribland de valmöjligheter för tillgångsfördelningen som erbjuds den icke-professionella investeraren,

iv) reglerna för klassificering av andelarna i tre kategorier.

Utvecklaren av investeringsprodukten ska lämna ett faktablad för varje underliggande investering för försäkringsavtal som omfattas av denna förordning. De underliggande investeringarna omfattar beräkningsenheterna och/eller tillgångar i annan valuta om detta är relevant samt den risknivåkategori som gäller för var och en av dem.

3. Bilagan till faktabladet ska innehålla namnet på den person som säljer investeringsprodukten och i förekommande fall också

- a) *innehålla en uppgift om att den nationella skattelagstiftningen i investerarens hemmedlemsstat i hög grad kan inverka på den förväntade och faktiska avkastningen på investeringen,*
- b) *specificera de kostnader som är förknippade med investeringsprodukten när denne är förmedlaren, inbegripet provisioner, retrocessioner och andra förmåner som är förknippade med transaktionen och som betalas av utvecklaren eller tredje part, i enlighet med direktiv 2004/39/EG och direktiv 2002/39/EG¹.*

3a. *Den berörda ESA-myndigheten ska utveckla en oberoende internetbaserad fondkalkylator som ska finnas på dess webbplats. Fondkalkylatorn ska göra det möjligt för investerare att beräkna avkastningen av en föreslagen investeringsprodukt genom att ange investeringens förväntade löptid, investeringsbeloppet och den förväntade underliggande avkastningen på investeringen i procent i syfte att fastställa investeringens slutvärde efter kostnader.*

Fondkalkylatorn ska i sina beräkningar inkludera de kostnader och avgifter som tas ut av de olika utvecklarna av investeringsprodukter för alla fonder som säljs till allmänheten, tillsammans med alla ytterligare kostnader eller avgifter som tas ut av förmedlare eller andra aktörer i investeringskedjan och som inte redan inkluderats av produktutvecklaren.

Utvecklare av investeringsprodukter och personer som rekommenderar eller säljer investeringsprodukter ska vara skyldiga att kvartalsvis lämna relevanta uppgifter till berörd ESA-myndighet, inom en maximal tidsfrist på 60 dagar.

Den berörda ESA-myndigheten ska ges de resurser som behövs för att utföra detta arbete. Den ska när så är nödvändigt ha ett nära samarbete med de övriga ESA-myndigheterna.

- 4. Den information som avses i punkt 2 ska presenteras i ett gemensamt format, inklusive gemensamma rubriker och med den standardiserade ordning som anges i punkt 2, för

¹ *Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/39/EG av 10 juni 2002 om ändring av direktiv 97/67/EG för att ytterligare öka konkurrensen inom postsektorn i gemenskapen (EGT L 176, 5.7.2002, s. 21)*

att möjliggöra en jämförelse med andra investeringsprodukters faktablad **och** ha en tydlig gemensam symbol för att skilja det från andra dokument.

5. Kommissionen ska ha befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 som anger närmare uppgifter om presentationen av och innehållet i var och en av de uppgifter som avses i punkt 2, **inbegripet effekterna av att införa riskindikatorer**, och i punkt 3 a, presentationen av och närmare uppgifter i annan information som produktutvecklaren **och personen som säljer investeringsprodukter** kan införa i faktabladet enligt punkt 3, samt närmare uppgifter om det gemensamma format och den gemensamma symbol som avses i punkt 4. Kommissionen ska ta hänsyn till skillnaderna mellan investeringsprodukter och icke-professionella investerares förmåga, liksom investeringsprodukters egenskaper som gör det möjligt för icke-professionella investerare att välja mellan olika underliggande investeringar eller andra alternativ som produkten erbjuder, inklusive om detta val kan göras vid olika tidpunkter eller ändras i framtiden.

Kommissionen ska också ges befogenhet att anta delegerade akter med riktlinjer för utvecklingen av en unionsmärkning för sociala och miljörelaterade investeringsprodukter. Dessa kriterier bör stödja en långsiktig finansiering av ekonomin och främja en hållbar miljömässig och social utveckling i finansiella investeringar och främja inrättandet av en unionsmärkning för hållbara investeringar. Kommissionen ska också ges befogenhet att anta delegerade akter för att fastställa standarderna för dessa miljöangivelser om möjliga miljörisker.

Innan de delegerade akter som anges i denna punkt antas ska kommissionen genomföra konsumenttester för att välja de lämpligaste åtgärderna för icke-professionella investerare. Kommissionen ska i nära samarbete med de tre ESA-myndigheterna utarbeta mallar för faktablad som beaktar skillnaderna mellan investeringsprodukter.

6. **█** EBA, **█** Eiopa och **█** Esma ska utarbeta förslag till tillsynsstandarder för fastställande av följande:
 - a) Metoden bakom presentationen av de **risk- och avkastningsprofiler** som avses i punkt 2 e i denna artikel.

b) Den kostnadsberäkning, *inbegripet specifikationen av sammanfattande indikatorer*, som avses i punkt 2 f i denna artikel.

ba) Principerna som används för miljöresultat, sociala resultat eller styrningsresultat enligt punkt 2b iii.

bb) jämförd med var och en av frågorna i denna artikel, en förteckning över de produkter de gäller.

I förslaget till tekniska tillsynsstandarder ska de olika typerna av investeringsprodukter beaktas *liksom det arbete som redan utförts enligt [MiFID], [IMD], direktiv 2003/71/EG, direktiv 2009/138/EG och direktiv 2009/65/EG där ett dokument med basfakta införs för fondföretag (UCITS-fonder).*

ESA-myndigheterna ska överlämna sina förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast [...].

Befogenhet ska ges till kommissionen att anta de tekniska tillsynsstandarder *som avses i första stycket* i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, artiklarna 10–14 i förordning (EG) nr 1094/2010 och artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 8a

Komplexitetsmärkning

1. *Investeringsprodukter som exponeras för en eller flera av de risker som beskrivs i punkt 2 ska överst på första sidan i faktabladet ha följande förklaring i tydlig skrift:*

”Komplexitetsmärkning: Denna produkt anses vara mycket komplex och kanske inte är lämplig för alla investerare”.

2. *Investeringsprodukten ska inte anses vara riktad till icke-professionella investerare om ett eller flera av följande villkor uppfylls:*

a) *Risk- och avkastningsprofilen eller kostnaderna presenteras på ett alltför invecklat sätt.*

- b) *Produkten investerar i underliggande tillgångar som icke-professionella investerare vanligtvis inte investerar i.*
- c) *Risk- och avkastningsprofilen är avhängig av att två eller flera händelser kopplade till minst två olika tillgångskategorier inträffar samtidigt.*
- d) *Ett antal olika mekanismer används för att beräkna den slutliga avkastningen på investeringen vilket skapar större risk för missförstånd för den icke-professionella investeraren.*
- e) *Avkastningen på investeringen inbegriper paketeringsegenskaper som utnyttjar investerarnas typiska beteendemönster, till exempel genom att erbjuda fasta "lockräntor" som följs av en mycket högre rörlig ränta som är kopplad till vissa villkor eller en iterativ formel.*
- f) *Den finansiella produktens globala exponering, baserad på dess månadsvisa Value-at-Risk-värde beräknat inom ett 99-procentigt konfidensintervall vid tidpunkten för handeln, överskrider 20 %.*

3. *ESA-myndigheterna ska utarbeta riktlinjer om villkoren som avses i punkt 2.*

*ESA-myndigheterna ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder till kommissionen senast ... * [EUT: Vänligen för in datumet: 6 månader efter det att denna förordning har offentliggjorts i EUT].*

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, förordning (EU) nr 1094/2010 och förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 9

Marknadskommunikation *för* investeringsprodukten får inte innehålla några uppgifter som strider mot informationen i faktabladet eller minskar dess betydelse. I marknadsföringskommunikationen ska det anges att det finns ett faktablad **publicerat på den behöriga myndighetens officiella webbplats tillsammans med direktlänken. Ett pappersexemplar kan skickas kostnadsfritt på begäran ställd till utvecklaren eller de personer som säljer investeringsprodukterna.**

Artikel 10

1. Utvecklaren av investeringsprodukten ska regelbundet se över informationen i faktabladet och *ska* ändra det om översynen visar att **väsentliga** ändringar måste göras **enligt artikel 8, särskilt om väsentliga ändringar har gjorts av produkten och i synnerhet när det gäller riskbedömning eller värdeskapande i investeringsförvaltningen och relevanta risker i investeringsförvaltningen, och ska snabbt göra den ändrade versionen tillgänglig. En sådan översyn ska omfatta användningen av de standarder som fastställs i faktabladet för investeringsprodukten och som visar att ändringar måste göras. Detta ska uttryckas på ett tydligt, koncist och begripligt sätt i den beskrivande delen av årsrapporten och ska inkludera en sann och rättvisande sammanfattning av investeringstillgångarnas resultat, det totalbelopp som ansamlats, kostnaderna, förvaltningsstrategierna för investeringarna, värdeskapande i investeringsförvaltningen och utvecklingen av relevanta risker i investeringsförvaltningen, inbegripet användningen av de standarder som fastställs i faktabladet för investeringsprodukten.**
2. Kommissionen ska ha befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 med närmare föreskrifter för översynen av den information som lämnas i faktabladet och revideringen av faktabladet, **med beaktande av investeringsproduktens art**, när det gäller följande:
 - a) Villkor och frekvens för översynen av faktabladets information.
 - b) På vilka villkor informationen i faktabladet måste ändras, och på vilka villkor det är obligatoriskt eller frivilligt att på nytt offentliggöra **och distribuera** det ändrade faktabladet.
 - c) På vilka särskilda villkor informationen i faktabladet måste ses över eller faktabladet måste ändras om en investeringsprodukt inte fortlöpande tillhandahålls icke-professionella investerare.
 - d) Under vilka omständigheter avseende själva produkten eller marknadsvillkoren icke-professionella investerare ska informeras om ett ändrat faktablad för en investeringsprodukt som de har köpt.

Artikel 11

- Faktabladet utgör informationsunderlag inför ingående av avtal. Det ska därför vara opartiskt, tydligt och icke vilseledande. Faktabladet ska tillhandahålla basfakta och ska vara förenligt med de bindande avtalshandlingarna, med de relevanta delarna i handlingarna om erbjudandet och med reglerna och villkoren för investeringsprodukten.*** Om en utvecklare av en investeringsprodukt har upprättat ett faktablad som inte uppfyller kraven ***i denna förordning*** och som en icke-professionell investerare har förlitat sig på vid sitt investeringsbeslut, kan den icke-professionella investeraren kräva ersättning av utvecklaren av investeringsprodukten för de förluster som denne har åsamkats till följd av användningen av faktabladet och ***kan i förekommande fall begära att få lämna tillbaka investeringsprodukten och få ersättning för förluster.*** Om en person som säljer investeringsprodukter har upprättat en bilaga till ett faktablad som inte uppfyller kraven ***i denna förordning*** och som en icke-professionell investerare har förlitat sig på vid sitt investeringsbeslut, kan den icke-professionella investeraren kräva ersättning av personen som säljer investeringsprodukter för de förluster som denne har åsamkats till följd av användningen av bilagan och ***kan i förekommande fall begära att få lämna tillbaka investeringsprodukten och få ersättning för förluster.***
- Om en icke-professionell investerare styrker att en förlust uppkommit och att ***viss specificerad*** information i faktabladet ***var vilseledande***, ska utvecklaren av investeringsprodukten ***eller personen som säljer investeringsprodukter*** bevisa att faktabladet har upprättats i enlighet med artiklarna 6, 7 och 8 i denna förordning. ***Utvecklaren av investeringsprodukten kan i sådana fall ställas till civilrättsligt ansvar på grund av faktabladet, inbegripet översättningar av det.***
- Produktutvecklaren ska ställas till civilrättsligt ansvar om en investerare åsamkas förluster efter att ha förlitat sig på ett faktablad som inte uppfyllde kraven i punkterna 1 eller 2 ovan. Sådant civilrättsligt ansvar får inte begränsas eller upphävas genom avtalsklausuler eller genom godkännande av den behöriga myndigheten.***

AVDELNING III

TILLHANDAHÅLLANDE AV FAKTABLADET

Artikel 12

1. En person som säljer en investeringsprodukt till icke-professionella investerare ska tillhandahålla dem faktabladet, **som skyndsamt har upprättats av utvecklaren av investeringsprodukten och** i god tid innan **ett åtagande ingåtts avseende investeringsprodukten. När en investering rekommenderas till en kund ska faktabladet tillhandahållas skyndsamt.**
 - 1a. **Ett skriftligt förhandsbesked från utvecklaren av investeringsprodukter krävs för att distribuera faktabladet till icke-professionella investerare. Ett sådant tillstånd kan lämnas av utvecklaren av investeringsprodukten på obestämd tid, under en begränsad tidsperiod eller på vissa villkor. Om ett specificerat villkor inte uppfylls ska tillståndet inte längre anses ha beviljats vid tillämpningen av denna punkt.**
 - 1b. **Icke-professionella investerare ska bekräfta, skriftligen eller på elektronisk väg, att de har mottagit faktabladet.**
2. Genom undantag från punkt 1, **och med förbehåll för artikel 13.5, ska** en person som säljer en investeringsprodukt meddela den icke professionella investeraren **den officiella webbplatsen** där faktabladet **kan hittas** innan transaktionen genomförs, om
 - a) den icke-professionella investeraren väljer att genomföra transaktionen med hjälp av teknik för distanskommunikation,
 - b) tillhandahållandet av faktabladet i enlighet med punkt 1 inte är möjligt, **■**
 - ba) den icke professionella investeraren begär att få erhålla faktabladet omedelbart efter det att transaktionen genomförts i stället för att skjuta upp transaktionen för att få faktabladet på förhand; **personen som säljer eller ger råd om investeringsprodukten får dock inte erbjuda denna möjlighet förrän den icke-professionella investeraren begär det,**
 - c) **■** den person som säljer investeringsprodukten har informerat den icke-professionella investeraren om detta.

3. Om på varandra följande transaktioner avseende samma investeringsprodukt genomförs för en *icke-professionell* investerares räkning enligt anvisningar som denne givit till den person som säljer investeringsprodukten före den första transaktionen, ska skyldigheten att tillhandahålla ett faktablad enligt punkt 1 gälla endast den första transaktionen, **såvida faktabladet inte har uppdaterats sedan den första transaktionen eller en ny årsrapport finns tillgänglig.**
4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 23 om
 - a) villkoren för fullgörandet av kravet att tillhandahålla faktabladet i god tid enligt punkt 1,
 - b) metoden och tidsfristen för tillhandahållandet av faktabladet enligt punkt 2.

Artikel 13

1. Den person som säljer en investeringsprodukt ska tillhandahålla faktabladet innan ett bindande och kostnadsfritt avtal ingås med en icke-professionell investerare. **Ett pappersexemplar ska lämnas kostnadsfritt när investeringen rekommenderas eller förmedlingstjänsten tillhandahålls personligen.**
2. Den person som **ger råd om eller** säljer en investeringsprodukt eller **fungerar som förmedlare vid försäljningen** ska tillhandahålla faktabladet till den icke-professionella investeraren på något av följande medier, **som rent konkret måste vara tillgängliga för denne:**
 - a) På papper.
 - b) Med hjälp av annat varaktigt medium än papper, om villkoren i punkt 4 är uppfyllda.
 - c) På en webbplats, om villkoren i punkt 5 är uppfyllda.
3. Om faktabladet tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats, ska på begäran ett pappersexemplar kostnadsfritt tillhandahållas icke-professionella investerare.

4. Faktabladet får tillhandahållas på annat varaktigt medium än papper, om följande villkor är uppfyllda:
 - a) Det varaktiga mediet är lämpligt att använda i samband med den affär som genomförs mellan den person som *ger råd om eller* säljer en investeringsprodukt, *eller fungerar som förmedlare vid dess försäljning*, och den icke-professionella investeraren, och
 - b) den icke-professionella investeraren har fått möjlighet att välja mellan att få informationen på papper eller på det varaktiga mediet, och har valt det senare mediet.

5. Faktabladet får tillhandahållas på en webbplats, om faktabladet är personligt riktat till den icke-professionella investeraren eller om följande villkor är uppfyllda:
 - a) Det är lämpligt att tillhandahålla faktabladet på en webbplats i samband med den affär som genomförs mellan den person som *ger råd om eller* säljer en investeringsprodukt, *eller fungerar som förmedlare vid dess försäljning*, och den icke-professionella investeraren.
 - b) Den icke-professionella investeraren har samtyckt till att faktabladet tillhandahålls på en webbplats.
 - c) Den icke-professionella investeraren har underrättats elektroniskt om webbadressen och var på webbplatsen faktabladet finns tillgängligt.
 - d) Om faktabladet har ändrats i enlighet med artikel 10, ska *den senaste versionen* också *lämnas* till den icke-professionella investeraren. *På den icke-professionella investerarens begäran ska också tidigare versioner lämnas.*
 - e) Det garanteras att faktabladet finns tillgängligt på webbplatsen under en så lång tidsperiod som den icke-professionella investeraren rimligtvis kan behöva ta del av det.

6. Vid tillämpningen av punkterna 4 och 5 ska tillhandahållande av information på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats anses vara lämpligt i samband med den affär som genomförs mellan den person som säljer en investeringsprodukt och den

icke-professionella investeraren, om det finns bevis för att den icke-professionella investeraren har regelbunden tillgång till Internet. Om den icke-professionella investeraren har lämnat en e-postadress för att genomföra affären ska detta anses som ett sådant bevis.

KAPITEL IIa

PRODUKTINTERVENTION

Artikel 13a

ESA-myndigheternas interventionsbefogenheter

- 1. I enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) nr 1093/2010, i förordning (EU) nr 1094/2010 eller i förordning (EU) nr 1095/2010 ska ESA-myndigheterna övervaka investeringsprodukter eller finansiella instrument som marknadsförs, distribueras eller säljs i unionen. ESA-myndigheterna får i samarbete med de behöriga myndigheterna undersöka nya investeringsprodukter eller finansiella instrument innan de marknadsförs, distribueras eller säljs i unionen.***
- 2. I enlighet med artikel 9.5 i förordning (EU) nr 1093/2010, i förordning (EU) nr 1094/2010 eller i förordning (EU) nr 1095/2010 får en ESA-myndighet, när den på rimliga grunder kan fastställa att villkoren i punkterna 3 och 4 i denna artikel är uppfyllda, tillfälligt förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution eller försäljning av investeringsprodukter eller finansiella instrument i unionen.***

ESA-myndigheterna får specificera under vilka omständigheter ett förbud eller en begränsning ska gälla eller när undantag kan beviljas.
- 3. En ESA-myndighet ska fatta beslut enligt punkt 2 endast om samtliga följande villkor är uppfyllda:***
 - a) Den föreslagna åtgärden utgör ett svar på ett allvarligt hot mot skyddet av icke-professionella investerare eller mot finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system.***

- b) *De regler som enligt unionslagstiftningen är tillämpliga på den berörda investeringsprodukten, det berörda finansiella instrumentet eller den berörda finansiella verksamheten avvärjer inte hotet.*
- c) *En behörig myndighet eller flera behöriga myndigheter har inte vidtagit åtgärder för att avvärja hotet eller de åtgärder som vidtagits för att avvärja hotet är inte lämpliga.*

När villkoren i första stycket har uppfyllts kan en ESA-myndighet införa det förbud eller den begränsning som anges i punkt 2.

4. *När en ESA-myndighet vidtar åtgärder enligt denna artikel ska hänsyn tas till den utsträckning i vilken åtgärden*

a) *inte får negativa effekter för finansmarknadernas effektivitet eller inte får effekter för icke-professionella investerare som inte står i proportion till åtgärdens fördelar, och inte heller*

b) *framkallar risk för regleringsarbitrage.*

Om en eller flera behöriga myndigheter har vidtagit en åtgärd enligt artikel 13b får en ESA-myndighet vidta någon av de åtgärder som avses i punkt 2 utan att utfärda det yttrande som föreskrivs i artikel 13c.

5. *Innan beslut fattas om att vidta åtgärder enligt denna artikel ska en ESA-myndighet underrätta de behöriga myndigheterna om den åtgärd som föreslås.*

6. *Innan den fattar ett beslut enligt punkt 2 ska en ESA-myndighet meddela sin avsikt att förbjuda eller begränsa en investeringsprodukt eller ett finansiellt instrument, såvida inte vissa förändringar görs av investeringsproduktens eller det finansiella instrumentets egenskaper inom en fastställd tidsram.*

7. *Varje ESA-myndighet ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande av varje beslut om att vidta åtgärder enligt denna artikel. Tillkännagivandet ska innehålla uppgifter om förbudet eller begränsningen och ange den tidpunkt efter offentliggörandet av tillkännagivandet då åtgärden kommer att träda i kraft. Ett*

förbud eller en begränsning ska endast tillämpas i samband med åtgärder som vidtagits efter det att bestämmelserna börjat gälla.

8. *ESA-myndigheten i fråga ska ompröva ett förbud eller en begränsning enligt punkt 2 med lämpliga intervall och minst var tredje månad. Om förbudet eller begränsningen inte förnyas efter denna tremånadersperiod upphör förbudet eller begränsningen att gälla.*
9. *En åtgärd som en ESA-myndighet antar enligt denna artikel ska ha företräde framför tidigare åtgärder som vidtagits av en behörig myndighet.*
10. *Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 som specificerar de kriterier och faktorer som ESA-myndigheterna ska beakta vid fastställandet av när sådana hot mot skyddet av icke-professionella investerare eller mot finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system som avses i punkt 3 a uppstår. Dessa delegerade akter ska garantera att ESA-myndigheterna vid behov kan agera i förebyggande syfte och inte tvingas vänta tills investeringsprodukten eller det finansiella instrumentet har marknadsförts, distribuerats eller sålts, eller typen av verksamhet eller praxis har genomförts för att vidta åtgärder.*

Artikel 13b

Produktintervention från behöriga myndigheters sida

1. *Utvecklare av en investeringsprodukt ska lämna faktabladet för sin investeringsprodukt till den behöriga myndighet som reglerar den produkten i den medlemsstat där den marknadsförs, distribueras eller säljs.*
2. *Utvecklare av en investeringsprodukt ska lämna uppdateringar av faktabladet, som speglar väsentliga ändringar enligt ESA-myndighetens definition till den behöriga myndighet som reglerar den produkten i den medlemsstat där den marknadsförs, distribueras eller säljs.*
3. *Den behöriga myndigheten får se till att faktabladets innehåll är förenligt med bestämmelserna i kapitel II i denna förordning innan investeringsprodukten marknadsförs, distribueras eller säljs.*

4. *Den behöriga myndigheten får undersöka nya investeringsprodukter eller finansiella instrument innan de marknadsförs, distribueras eller säljs i eller från medlemsstaten.*
5. *En behörig myndighet får i eller från den medlemsstaten förbjuda eller begränsa*
 - a) *marknadsföringen, distributionen eller försäljningen av investeringsprodukter eller finansiella instrument,*
 - b) *en viss typ av finansiell verksamhet eller praxis.*
6. *En behörig myndighet får vidta den åtgärd som avses i punkt 6 om den på rimliga grunder kan fastställa att*
 - a) *en investeringsprodukt, ett finansiellt instrument eller en finansiell verksamhet eller praxis ger upphov till betydande betänkligheter angående investerarskyddet eller innebär ett allvarligt hot mot finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av det finansiella systemet inom en eller flera medlemsstater, inklusive genom marknadsföring, distribution, ersättning eller incitament i anslutning till investeringsprodukterna eller de finansiella instrumenten,*
 - b) *en derivatprodukt inverkar negativt på prisbildningsmekanismen på den underliggande marknaden,*
 - c) *de existerande regler som enligt unionslagstiftningen är tillämpliga på investeringsprodukten, det finansiella instrumentet eller den berörda finansiella verksamheten eller praxisen inte i tillräckligt hög grad avvärjer de risker som avses i led a och frågan inte på ett bättre sätt kan lösas genom förbättrad övervakning eller kontroll av efterlevnaden av existerande krav,*
 - d) *åtgärden är proportionerlig med hänsyn till de identifierade riskernas natur, de berörda icke-professionella investerarnas eller marknadsaktörernas sofistikeringsgrad och åtgärdens sannolika effekter för de investerare och marknadsaktörer som kan inneha, använda eller dra nytta av det finansiella instrumentet eller den finansiella verksamheten,*

- e) *den behöriga myndigheten har på ett tillfredsställande sätt samrått med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater för vilka åtgärden kan få betydande konsekvenser, och*
- f) *åtgärden inte har någon diskriminerande verkan på tjänster och verksamhet som tillhandahålls från en annan medlemsstat.*

När villkoren i första stycket har uppfyllts kan den behöriga myndigheten införa ett förbud eller en begränsning för en investeringsprodukt eller ett finansiellt instrument som marknadsförts, distribuerats eller sålts till kunder i eller från den medlemsstaten.

Ett förbud eller en begränsning får tillämpas under omständigheter eller omfattas av undantag som anges av den behöriga myndigheten.

- 7. *Innan den behöriga myndigheten inför ett förbud eller en begränsning enligt punkt 5 ska myndigheten meddela sin avsikt att förbjuda eller begränsa en investeringsprodukt eller ett finansiellt instrument om inte vissa förändringar görs av investeringsproduktens eller det finansiella instrumentets egenskaper inom en fastställd tidsram.*
- 8. *Den behöriga myndigheten ska inte införa ett förbud eller en begränsning enligt denna artikel om den inte minst en månad innan åtgärden vidtas skriftligen, eller genom ett annat medium som myndigheterna har kommit överens om, har tillhandahållit alla övriga berörda behöriga myndigheter och ESA-myndigheterna följande:*
 - a) *Uppgift om det finansiella instrument eller den finansiella verksamhet eller praxis som den föreslagna åtgärden avser.*
 - b) *Exakta uppgifter om det föreslagna förbudets eller den föreslagna begränsningens natur och uppgift om när förbudet eller begränsningen planeras börja gälla.*
 - c) *De underlag som ligger till grund för beslutet och genom vilka det kan fastställas att samtliga villkor i punkt 6 är uppfyllda.*

9. *När den tid som behövs för det samråd som avses i punkt 3 e och den frist på en månad som föreskrivs i punkt 8 kan orsaka oåterkallelig skada för konsumenterna, får den behöriga myndigheten vidta tillfälliga åtgärder enligt denna artikel under högst tre månader. I sådana fall ska den behöriga myndigheten omedelbart informera alla övriga myndigheter och ESA-myndigheterna om den vidtagna åtgärden.*
10. *Den behöriga myndigheten ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande av varje beslut om att införa ett förbud eller en begränsning enligt punkt 5. Tillkännagivandet ska innehålla uppgift om förbudet eller begränsningen, den tidpunkt efter offentliggörandet av tillkännagivandet från och med vilken åtgärdena kommer att börja gälla och de underlag med stöd av vilka det kan fastställas att samtliga villkor i punkt 6 är uppfyllda. Förbudet eller begränsningen ska endast tillämpas i samband med åtgärder som vidtas efter offentliggörandet av tillkännagivandet.*
11. *Den behöriga myndigheten ska återkalla förbudet eller begränsningen om villkoren i punkt 6 inte längre är tillämpliga.*
12. *Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 som specificerar de kriterier och faktorer som behöriga myndigheter ska beakta vid fastställandet av när sådana hot mot investerarskyddet eller mot finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system som avses i punkt 3 a uppstår.*

Artikel 13c

Samordning av ESA-myndigheternas roll

1. *Varje ESA-myndighet ska ha en stödande och samordnande roll i samband med åtgärder som vidtas av behöriga myndigheter i enlighet med artikel 13b. Varje ESA-myndighet ska i synnerhet säkerställa att åtgärder som vidtas av en behörig myndighet är berättigade och proportionerliga, och att de behöriga myndigheterna i tillämpliga fall följer en enhetlig strategi.*

2. *Efter att ha mottagit en underrättelse enligt artikel 13b om en åtgärd som ska införas med stöd av den artikeln, ska en ESA-myndighet anta ett yttrande om huruvida den anser att förbudet eller begränsningen är berättigad och proportionell. Om ESA-myndigheten anser att det krävs att andra behöriga myndigheter vidtar åtgärder för att avvärja risken ska den även ange detta i sitt yttrande. Yttrandet ska offentliggöras på ESA-myndighetens webbplats.*
3. *Om en behörig myndighet föreslår eller vidtar åtgärder som strider mot ett yttrande som ESA-myndigheten har antagit i enlighet med punkt 2 eller avstår från att vidta åtgärder, vilket strider mot ett sådant yttrande, ska myndigheten på sin webbplats omedelbart offentliggöra ett tillkännagivande med en fullständig förklaring av skälen till sitt beslut.*

Artikel 13d

Information om avgifter och kostnader

Följande information ska tillhandahållas av den person som säljer investeringsprodukten i en separat handling från faktabladet:

1. *Alla avgifter som i artikel 8.2 c ska redovisas så att den kumulativa effekten visas. De ska inte omklassas som en del av investeringen när de förekommer på en lägre nivå i investeringen.*
2. *Avgifter för investeringsrådgivning ska inte baseras på fasta procentsatser, såvida inte en förhandsöverenskommelse nåtts med investeraren. Om enighet nås om en fast procentsats ska den person som säljer investeringsprodukten lämna fullständig information om vad detta kommer att innebära för investeringens löptid eller för en tidsperiod som begärs av investeraren.*
3. *Den person som säljer investeringsprodukten eller som ger råd till investeraren ska lämna investeraren en redogörelse för den tid som använts för rådgivningen, i minuter eller timmar, tillsammans med en timtaxa, såvida inte överenskommelse om en fast procentsats har nåtts i enlighet med punkt 2.*
4. *Om en timtaxa faktureras får det totalt fakturerade beloppet för rådgivningen inte överskrida [200 EUR].*

Artikel 13e

Riskhantering

1. *Utvecklaren av investeringsprodukter ska använda ett förfarande för riskhantering som gör det möjligt att vid varje tidpunkt kontrollera och bedöma en investeringsprodukts riskprofil.*

Utvecklaren ska använda ett förfarande som möjliggör en exakt och oberoende bedömning av värdet på OTC-derivat.

Utvecklaren ska underrätta de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat regelbundet om de typer av derivatinstrument, underliggande risker, kvantitativa begränsningar liksom de metoder som valts för att beräkna de risker som åtföljer transaktioner med derivatinstrument för varje produkt.

2. *Utvecklaren av investeringsprodukter ska säkerställa att en investeringsprodukts globala exponering som hänför sig till derivatinstrument inte överskrider dess totala värde.*

Exponeringen ska beräknas med hänsyn till det aktuella värdet av de underliggande tillgångarna, motpartsrisken, framtida marknadsrörelser och den tid som finns tillgänglig för att gå ur positionerna.

När ett överlåtbart värdepapper eller ett penningmarknadsinstrument innefattar ett derivat ska detta derivat beaktas när kraven i denna artikel ska uppfyllas.

3. *Beräkningen av Value-at-Risk-värdet bör göras i enlighet med följande parametrar:*
 - a) *Ett 99-procentigt ensidigt konfidensintervall.*
 - b) *En innehavstid som motsvarar en månad (20 affärsdagar).*
 - c) *En faktisk observationsperiod (historisk) av riskfaktorerna på minst 3 år (750 affärsdagar), såvida inte en kortare observationsperiod berättigas av en avsevärd ökning av prisvolatiliteten (t.ex. på grund av extrema marknadsförhållanden).*

4. *ESA-myndigheterna ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn för att fastställa*

- a) *riktlinjer för riskmätning och beräkningen av den globala exponeringen av de investeringsprodukter som säljs till icke-professionella investerare.*
- b) *riktlinjer för finansiella index.*

ESA-myndigheterna ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn senast den [...].

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, förordning (EU) nr 1094/2010 och förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 13f

Regler om avkastningsfaktorer

1. *Avkastningen från en investeringsprodukt ska inte*
 - a) *innefatta ett antal mekanismer, händelser eller tillgångsklasser som skapar en risk för missstolkning,*
 - b) *villkoras av vissa händelser som är främmande för icke-professionella investerare, såsom nivån på ett finansinstituts lagstadgade kapital, eller*
 - c) *inbegripa paketeringsegenskaper som spelar på investerarnas typiska beteendemönster.*
2. *ESA-myndigheterna ska utveckla riktlinjer som ger ytterligare vägledning om villkoren i punkt 1.*

KAPITEL III

KLAGOMÅL, RÄTTSLIG PRÖVNING, SAMARBETE

Artikel 14

Utvecklaren av investeringsprodukten *och personen som säljer investeringsprodukten* ska

upprätta lämpliga förfaranden och arrangemang som säkerställer att

- a) *icke-professionella investerare har effektiva möjligheter att framföra klagomål på utvecklaren av investeringsprodukten och att inleda ett tvistlösningsförfarande,*
- b) icke-professionella investerare som har framfört klagomål på faktabladet *eller på faktabladets bilaga* får ett ordentligt svar i tid och på ett adekvat sätt, *och*
- c) det finns effektiva tvistlösningsförfaranden även för icke-professionella investerare vid gränsöverskridande tvister, särskilt om utvecklaren av investeringsprodukten är etablerad i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

Artikel 15

1. *I enlighet med direktivet om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister [2011/0373(COD)] och förordningen om tvistlösning online vid konsumenttvister [2011/0374(COD)] ska medlemsstaterna säkerställa att* om en icke-professionell investerare vid en tvist om rättigheter och skyldigheter som följer av denna förordning inleder ett förfarande för alternativ tvistlösning enligt nationell lagstiftning mot en utvecklare eller försäljare av investeringsprodukter, ska utvecklaren eller försäljaren av investeringsprodukter delta i det förfarandet:
 - a) Beslut som förfarandet leder till *kan bli bindande för utvecklaren av investeringsprodukten och personen som säljer investeringsprodukten.*
 - b) Preskriptionstiden för att få tvisten prövad i domstol har tillfälligt upphävts medan förfarandet för alternativ tvistlösning pågår.
 - c) Preskriptionstiden för kravet har upphävts medan förfarandet pågår.
 - d) Förfarandet är kostnadsfritt eller *är tillgängligt mot en symbolisk avgift*, i enlighet med nationell lagstiftning.

- 1a. *Medlemsstaterna ska se till att alternativa tvistlösningsorgan som tillåts att på förhand fastställa tröskelbelopp för att begränsa tillgången till alternativa tvistlösningsförfaranden inte fastställer dessa tröskelbelopp på en sådan nivå att de*

väsentligen försämrar konsumenternas tillgång till de alternativa tvistlösningsorganens behandling av klagomål.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de enheter som svarar för handläggningen av de förfaranden som avses i punkt 1 senast den [fyll i datum – 6 månader efter ikraftträdandet för/tillämpningen av denna förordning]. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om alla eventuella senare förändringar vad gäller dessa enheter.
3. Enheter som svarar för handläggningen av de förfaranden som avses i punkt 1 ska samarbeta med varandra för att lösa gränsöverskridande tvister som uppstår inom ramen för denna förordning.

Artikel 15a

Information om alternativ tvistlösning

1. ***Medlemsstaterna ska se till att en utvecklare eller försäljare av investeringsprodukter informerar den icke-professionella investeraren om de alternativa tvistlösningsorgan som de omfattas av och som är behöriga att hantera potentiella tvister mellan dem själva och den icke-professionella investeraren. De ska även ange huruvida de åtagit sig eller är skyldiga att använda sig av dessa organ för att lösa tvister med icke-professionella investerare.***
2. ***Den information som avses i punkt 1 ska anges på ett tydligt, begripligt och lättillgängligt sätt på näringsidkarens webbplats, om en sådan finns, och i förekommande fall i de allmänna villkoren för köpe- eller tjänsteavtal mellan näringsidkaren och en konsument.***
3. ***Om en tvist mellan en icke-professionell investerare och en utvecklare av investeringsprodukter eller en person som sålt investeringsprodukter på medlemsstaternas territorium inte kan lösas efter det att ett klagomål har framförts direkt av den icke-professionella investeraren till utvecklaren eller försäljaren av investeringsprodukter, ska medlemsstaterna se till att försäljaren tillhandahåller den icke-professionella investeraren den information som avses i punkt 1 och anger huruvida han eller hon kommer att använda sig av de relevanta alternativa***

tvistlösningsorganen för att lösa tvisten. Denna information ska tillhandahållas på papper eller något annat varaktigt medium.

Artikel 15b

Kollektiv alternativ tvistlösning

Medlemsstaterna kan behålla eller införa förfaranden för alternativ tvistlösning som gäller identiska eller liknande tvister mellan en produktutvecklare och en försäljare av investeringsprodukter och flera icke-professionella investerare. Systemen för alternativ tvistlösning för både enskild och kollektiv talan och prövning ska komplettera varandra, och systemen bör inte utesluta varandra.

Artikel 16

Vid tillämpningen av denna förordning ska de behöriga myndigheterna samarbeta med varandra och med de enheter som ansvarar för de förfaranden för klagomål och tvistlösning utanför domstol som avses i artikel 15.

Framför allt ska de behöriga myndigheterna utan onödigt dröjsmål förse varandra med den information som är relevant för fullgörandet av deras uppgifter enligt denna förordning.

Artikel 17

1. Medlemsstaterna ska tillämpa **direktiv 95/46/EG** på behandling av personuppgifter som sker i medlemsstaten enligt denna förordning.
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 ska tillämpas på behandling av personuppgifter på EBA, Eiopa och Esma.

KAPITEL IV

ADMINISTRATIVA PÅFÖLJDER OCH ÅTGÄRDER

Artikel 18

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa **påföljder** och **andra** åtgärder som ska tillämpas vid överträdelse av denna förordning och ska vidta

alla nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs. Dessa **påföljder och andra** åtgärder ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Senast [24 månader efter denna förordnings ikraftträdande] ska medlemsstaterna underrätta kommissionen och gemensamma kommittén för ESA-myndigheterna om de bestämmelser som avses i första stycket. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen och den gemensamma kommittén för ESA-myndigheterna om eventuella senare ändringar av dem.

2. De behöriga myndigheterna **ska i enlighet med nationell lagstiftning ha alla de tillsynsbefogenheter, inbegripet undersökningsbefogenheter, som de behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning.**
- 2a. **Vid utövandet av sina befogenheter enligt artikel 19 ska de behöriga myndigheterna samarbeta nära för att se till att de administrativa påföljderna och de andra åtgärderna leder till de resultat som eftersträvas med denna förordning, och de ska samordna sina insatser för att undvika eventuellt dubbelarbete och överlappningar när de tillämpar de administrativa påföljderna eller de andra åtgärderna på gränsöverskridande ärenden.**

Artikel 19

1. Denna artikel är tillämplig på alla överträdelser av denna förordning.
- I**
2. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att vidta åtminstone följande administrativa **påföljder och andra administrativa** åtgärder:
 - a) Ett förbud mot marknadsföringen en investeringsprodukt.
 - b) Ett tillfälligt förbud mot marknadsföringen av en investeringsprodukt.
 - c) En varning som ska offentliggöras och innehåller uppgifter om den ansvariga personens identitet och överträdelsens art.

- d) Ett beslut om offentliggörande av en ny version av faktabladet.
- da) I fråga om en juridisk person, administrativa böter på upp till 10 procent av den juridiska personens totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret. När en juridisk person är ett dotterföretag till ett moderföretag ska den relevanta totala årliga omsättningen vara den totala årliga omsättning som härrör från det sista moderföretagets koncernredovisning under det föregående räkenskapsåret.*
- db) När det gäller en fysisk person, administrativa böter på upp till 5 000 000 EUR, eller, i medlemsstater där den officiella valutan inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den dag då denna förordning träder i kraft.*
3. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna, om dessa har vidtagit en eller flera administrativa **påföljder och andra åtgärder** i enlighet med punkt 2, har befogenhet att utfärda – eller kräva att utvecklaren av investeringsprodukten eller försäljaren av investeringsprodukten utfärdar – ett meddelande direkt riktat till den berörda icke-professionella investeraren med information om den administrativa **påföljden eller den andra** åtgärden samt om vart man ska vända sig för att framföra klagomål eller yrka på gottgörelse.

Artikel 20

De behöriga myndigheterna ska vidta de administrativa **påföljder och andra åtgärder** som avses i artikel 19.2 med beaktande av alla relevanta omständigheter, bland annat

- a) överträdelsens allvar och varaktighet,
- b) den ansvariga fysiska eller juridiska personens grad av ansvar.
- c) överträdelsens inverkan på icke-professionella investerares intressen,
- d) samarbetsviljan hos den fysiska eller juridiska person som är ansvarig för överträdelsen,
- e) den ansvariga fysiska eller juridiska personens eventuella tidigare överträdelser.

- ea) *alla åtgärder som har vidtagits av den ansvariga personen för att förhindra nya överträdelse i framtiden,*
- eb) *all ersättning som beviljas icke-professionella investerare av den ansvariga personen till följd av en överträdelse.*

Artikel 21

1. Om den behöriga myndigheten har offentliggjort administrativa *påföljder och andra* åtgärder, ska den samtidigt underrätta ESA-myndigheterna om dem.
2. Medlemsstaterna ska en gång om året till *den behöriga ESA-myndigheten* lämna sammanställda uppgifter om de administrativa *påföljder och andra åtgärder* som vidtagits i enlighet med artiklarna 18 och 19.2.
3. ESA-myndigheterna ska offentliggöra dessa uppgifter i en årlig rapport.

Artikel 22

Påföljder och andra åtgärder som vidtagits mot överträdelse som avses i artikel 19.1 ska offentliggöras utan onödigt dröjsmål, inbegripet åtminstone uppgifter om typen av överträdelse av denna förordning och om de ansvariga personernas identitet. *De behöriga myndigheterna får ta bort namnet på de enheter som blivit föremål för administrativa påföljder eller andra åtgärder från sin webbplats först efter fem år.*

■

KAPITEL IV SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 23

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Befogenheten att anta de delegerade akter som avses i artiklarna 8.5, 10.2, ■ 12.4, *13a.10 och 13b.9* ska ges till kommissionen för en period av [*två* år] från det att denna förordning har trätt i kraft. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande

förlängas med perioder av samma längd, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenheter som avses i artiklarna 8.5, 10.2 ■ 12.4, **13a.10 och 13b.9** får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallande ska innebära att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt, ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 8.5, 10.2 ■ , 12.4, **13a.10 och 13b.9** ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med [två månader] på Europaparlamentets eller rådets initiativ.
- 5a. *Utan att det påverkar övriga bestämmelser i förordningarna (EU) nr 1093/2010, 1094/2010 och 1095/2010, ska den period under vilken parlamentet och rådet har rätt att göra invändningar, om förslaget till tekniska standarder för tillsyn godkänns utan ändringar av kommissionen, uppgå till två månader [på grund av de berörda ämnenas komplexitet och omfattning]. Denna period kan förlängas en gång med en månad på Europaparlamentets eller rådets initiativ.*

Artikel 23a

Ytterligare bestämmelser för förslag till tekniska standarder för tillsyn

1. *Oavsett eventuella tidsgränser för inlämnandet av förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen ska dessa handlingar lämnas in 12, 18 och 24 månader i förväg och omfatta texter och grupper av texter.*

2. *Kommissionen ska inte anta tekniska standarder för tillsyn på ett sätt som minskar parlamentets granskningstid, på grund av parlamentets uppehållsperiod, till mindre än två månader inräknat förlängningen.*
3. *ESA-myndigheterna kan samråda med parlamentet vid utarbetandet av de tekniska standarderna för tillsyn, i synnerhet om det skulle förekomma betänkligheter angående tillämpningsområdet för denna förordning.*
4. *I de fall då parlamentets behöriga utskott har avvisat tekniska standarder för tillsyn och mindre än två veckor återstår till nästa plenarsammanträde har Europaparlamentet rätt till ytterligare förlängning av perioden för invändningar enligt artikel 23.5 fram till datumet för plenarsammanträdet efter det påföljande sammanträdet.*
5. *Om en teknisk standard för tillsyn skulle avvisas och de fastställda problemen är av begränsad räckvidd, kan kommissionen anta en påskyndad tidsplan för att lägga fram reviderade förslag.*
6. *Kommissionen ska se till att alla frågor som Europaparlamentets övervakningsgrupp ställt via det behöriga utskottets ordförande besvaras skyndsamt innan förslagen tekniska standarder för tillsyn antas.*

Artikel 24

1. Förvaltningsbolag och investeringsbolag som avses i artiklarna 2.1 och 27 i direktiv 2009/65/EG och personer som säljer andelar i fondföretag enligt definitionen i artikel 1.2 i direktivet ska undantas från skyldigheterna enligt denna förordning till och med den... * [EUT: var vänlig för in det datum som infaller *tre* år efter ikraftträdandet].
- 1a. *AIF-förvaltare enligt definitionen i artikel 4.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU¹ och personer som säljer AIF-andelar enligt definitionen 4.1 a i det direktivet, ska undantas från kraven i denna förordning fram till * [EUT: För in datumet *tre* år efter det att denna förordning har trätt i kraft], förutsatt att de lämnar ett faktablad såsom föreskrivet i nationell lag, i enlighet med artikel 78 i direktiv*

¹ *Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om alternativa investeringsfonder (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).*

2009/65/EG eller relevanta bestämmelser i nationell lag.

Artikel 25

1. Kommissionen ska se över denna förordning senast ...* [fyra år efter dagen för förordningens ikraftträdande]. Översynen ska omfatta en allmän undersökning av den praktiska tillämpningen av förordningens bestämmelser, med vederbörlig hänsyn till utvecklingen på marknaden för produkter för icke-professionella investerare. ■ Vid översynen ska även en eventuell utvidgning av förordningens tillämpningsområde till andra **nya eller innovativa** finansiella produkter som **distribueras i unionen** övervägas.
 2. Kommissionen ska efter samråd med den gemensamma kommittén för ESA-myndigheterna lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag.
- 2a** *Från med den ... * [EUT: Vänligen för in den dag då denna förordning träder i kraft] ska utvecklare av investeringsprodukter upprätta faktabladet i enlighet med denna förordning och ska undantas från kravet att lämna in en sammanfattning av prospektet enligt artikel 5.2 i direktiv 2003/71/EG.*

Artikel 26

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den ... [EUT: Vänligen för in datumet: två år efter det att denna förordning har trätt i kraft].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i ...

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

Ordförande